

Медведєва О.Ю., Соколова А.В.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДИК У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МОРЯКІВ МОВНИМ ДИСЦИПЛІНАМ

В роботі зазначено, що використання сучасних методик та форм навчання під час вивчення української мови (за професійним спрямуванням) створює для студентів морських вищих навчальних закладів певні можливості, а саме: здобуття вмінь і навичок для орієнтування у сферах професійного усного й писемного мовлення, опанування особливостей мовної системи, специфіки використання різних мовних одиниць залежно від сфери та мети вживання, долучення до вироблення мовних, мовленнєвих, комунікативних норм професійного спілкування. Але до того ж акцентується увага на тому, що методика навчання кожної навчальної дисципліни слід розглядати як спосіб організації теоретичної та практичної діяльності учасників освітнього процесу, зумовленого закономірностями та особливостями змісту цієї дисципліни.

Вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» студентами морських вищих навчальних закладів передбачає формування у студентів наступних здібностей: критичне мислення основних методів, понять, принципів, теорій у професійній діяльності та навчанні; усвідомлення цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної безпеки; використовувати набуті знання під час навчання державної мови з метою забезпечення ефективності професійної комунікації; використовувати професійну термінологію; спілкуватися за професійною тематикою в усній формі; складати морську документацію (написання професійних текстів); використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу та ін.

Висвітлено основні напрямки розвитку викладання навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Досліджено авторські позиції щодо методичного вдосконалення з урахуванням сучасних методів навчання. Особливу увагу приділено сучасному розвитку методичного забезпечення дистанційного навчання та використання ІКТ технологій при вивченні української мови (за професійним спрямуванням).

***Ключові слова:** українська мова, професійна спрямованість, лінгводидактика, методики викладання, дистанційне навчання, ІКТ технології.*

Постановка проблеми. Методика викладання – галузь педагогічної науки, що являє собою окрему теорію навчання. Термін «методика» за словником визначається як «вчення про викладання певної науки, предмета» або в більш широкому розумінні як «сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи» [12. с.102].

Методику навчання окремого предмета слід розглядати як спосіб організації теоретичної та практичної діяльності учасників навчального процесу, зумовлену закономірностями та особливостями змісту навчального предмета.

Іншими словами, методика викладання - це галузь педагогічної науки, що досліджує процес навчання з метою досягнення його більшої ефективності. Методика включає сукупність методів, правил, прийомів і засобів навчання.

Як і педагогіка наука, методика займається питаннями навчання. Але якщо педагогіка розглядає навчання в цілому, то методика загострює увагу на навчанні конкретного предмета. Іншими словами, методика викладання «Української мови (за професійним призначенням)» бере з педагогіки теоретичні поняття і застосовує їх щодо конкретного предмета – української мови з пріоритетом до майбутньої професії.

Фахівець з мовознавства, викладаючи українську мову за професійним спрямуванням студентам морських ЗВО, не лише передає набуті знання і вміння майбутнім фахівцям з української літературної мови, він повинен знати морську термінологію та основи професійної діяльності майбутніх моряків, адже саме ці знання допоможуть студентам оволодіти знаннями у професійній сфері.

Актуальність розгляду обраної тематики полягає в необхідності підвищення ефективного викладання курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів морських ЗВО на підставі аналізу авторських розробок удосконалення методики викладання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні педагоги та мовознавці приділяють значну увагу дослідженню проблемам навчання української мови майбутніх фахівців усіх спеціальностей, зокрема й майбутніх морських спеціалістів. Науковці розробляють освітні технології, випробовують нові прийоми та методи навчання, що загалом робить методику навчання більш ефективною та плідною. Серед науковців, які займаються зазначеною тематикою: Н. Голуб, О. Любашенко, М. Пентилюк, Т. Симоненко та ін., також в останні роки актуалізувалися дослідження щодо методики дистанційного навчання та використання інформаційних технологій, серед авторів: А. Заболоцький, В. Кухаренко, В. Лапінський та ін.

Мета статті – запропонувати продуктивні форми, методи та прийоми роботи у викладанні української мови (за професійним спрямуванням) для студентів морських ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Навчальний процес з предмету «Українська мова за професійним спрямуванням» передбачає лекції, практичні заняття, самостійну роботу.

Вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» студентами морських ЗВО передбачає формування у студентів наступних здатностей:

- усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;
- діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної безпеки;
- застосовувати знання державної мови з метою забезпечення ефективності професійної комунікації;
- використовувати професійну термінологію;
- спілкуватися за професійною тематикою в усній формі;
- складати морську документацію (написання професійних текстів);
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності, а саме опрацювання фахових текстів.

Сьогодні науковці особливу увагу приділяють професійно-комунікаційній складовій мовної освіти.

Професійне мовлення знаходить своє вираження в усній та писемній формах української літературної мови. Дотримання орфоепічних, лексичних, фразеологічних та інших норм в усній професійній комунікації та орфографічних, пунктуаційних, стилістичних норм у писемній формі є показником інтелектуального та культурного рівня мовця.

На сьогодні більшість науковців-практиків удосконалюють викладання української мови за допомогою сучасних прийомів ведення лекційних та практичних занять. Так вже широко використовуються такі нові види лекційних занять, як лекції-діалоги, проблемні, інструктивні, узагальнюючі, бінарні, лекції теоретичного конструювання, лекції-ділові ігри. На практичних заняттях ефективним є застосування експериментів, дослідів, моделювання, кейс-методу, комунікативних тренінгів, мовних ігор-імітацій тощо.

На наш погляд, дуже ефективним засобом у мовній освіті у практичному спрямуванні стає кейс-метод. Застосування кейс-технологій у навчанні передбачає: розвиток навичок аналізу і критичного мислення, поєднання теорії й практики, представлення прикладів приймання рішень, аналіз різних позицій та поглядів учасників мовного процесу, формування навичок оцінювання альтернативних варіантів в умовах невизначеності в імітованих майбутніх професійних ситуаціях [14, с. 174].

Використання кейс-ситуацій є важливим в практичній підготовці майбутніх фахівців морського транспорту в аспекті формування як їхньої мовленнєвої компетенції так і психологічної, і професійної. Зазвичай, у ЗВО студент здобуває знання й оволодіває відповідною методологією, практичного ж досвіду в нього майже немає. Кейс-метод дозволяє подолати цей недолік, оскільки націлює на застосування теорії в практичних ситуаціях та оволодіння інструментарієм набуття комунікативного досвіду. Систематичне застосування в навчальному процесі кейс-ситуацій доцільно використовувати в професійній мовленнєвій підготовці майбутніх морських фахівців, яким в подальшій професійній діяльності доведеться опинитися в подібних ситуаціях.

Продуктивними визначено види робіт, які супроводжуються відеозаписом з подальшим аналізом ситуації, вивченням мовлення учасників, проведенням словникової роботи з професійної термінології. Так, зокрема, розглядаючи вдосконалення сучасної методики викладання української мови (за професійним спрямуванням) Т. Симоненко [11] доходить висновку про ефективність лекції-візуалізації, оскільки така форма сприяє більш успішному сприйняттю й запам'ятовуванню навчального матеріалу; ефективною практичною формою, що покращує процес вдосконалення фахових умінь студентів, на її думку є комунікативні практикуми, під час яких забезпечується розвиток складових цілісного утворення, відбувається трансформація мовно-комунікативної діяльності в напрямку до покращення якості її репрезентації через усне та писемне комунікативне мовлення; серед оптимальних форм контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів вона вважає колоквиуми.

Сьогодні йде жваве обговорення та вдосконалення методики викладання української мови у ЗВО. Так О. Любашенко [9] запропонований підхід до проектування процесу навчання української мови у ЗВО, що реалізується через комплекс лінгводидактичних стратегій: рецептивно-мовленнєвого спілкування, продукування текстів, репродуктивного та інтерпретаційного текстотворення, контактано-комунікативної мовленнєвої взаємодії у формі монологічних та діалогічних текстів тощо.

Когнітивний аспект викладання української мови підтримують Ф. Бацевич [1], М. Пентилюк [10], та інші науковці. У рамках когнітивного підходу студент визначається активним і свідомим учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної діяльності викладача. Іншими словами, між студентами і викладачем реалізуються суб'єкт-суб'єктні відносини. У такому навчанні викладач повинен уміти викликати в студента справжній інтерес до предмета спілкування, до себе та інших студентів, як до співрозмовників у визначеній професійній ситуації.

Н. Голуб [3] пропонує впровадження в практичну діяльність професійних видів спілкування, варіювання засобів впливу залежно від особливостей аудиторії, використання прийомів наочності.

Предметом наукових досліджень С. Харченко [15] стали особливості вдосконалення орфоепічних та синтаксичних умінь студентів у процесі вивчення української мови (за професійним спрямуванням). Зокрема для вдосконалення синтаксичного ладу мовлення

студентів він вважає важливим розгляд у теоретичному аспекті й практико орієнтованій роботі наступних питань: 1) прямий і непрямий порядок слів, використання інверсії в офіційно-діловому стилі; 2) вживання вставних і вставлених конструкцій у текстах документів; 3) логіко-семантичне завдання однорідних членів речення, типові порушення логічної однорідності та граматичного вираження; 4) складні випадки присудково-підметової координації у наукових та офіційно-ділових текстах; 5) складні випадки керування (наприклад, оволодіти українською мовою – опанувати українську мову; властивий студентам – характерний для студентів); 6) вживання розщеплених присудків у діловому мовленні; 7) помилки під час використання дієприслівникових зворотів. Попри усі лінгво-дидактичні особливості своїх наробок, науковець не приділяє належної уваги саме професійно-комунікативному розвитку майбутніх фахівців.

Останнім часом у силу не лише сучасними перевагами навчання, але й поширенням з 2019 року коронавірусу, що зумовило більшість ЗВО переходити на дистанційне навчання, вони були змушені за короткий термін перейти на дистанційні навчальні курси, в т.ч. і з української мови (за професійним спрямуванням), і якщо інші дисципліни ще якимось піддаються дистанційному викладанню, то якість формування саме професійної мовно-комунікативної компетентності студентів при дистанційній формі навчання з самого початку підлягала сумніву. Готовність до цього процесу була різна, виникли суто технічні проблеми – нестабільність Інтернет-зв'язку, відсутність комп'ютерної техніки в необхідному обсязі, навчальних матеріалів для розміщення в мережі, контрольних засобів, а головне, неготовність викладачів до дистанційного навчання. Саме з цих причин методика дистанційного навчання почала активно розвиватися, в тому числі і методика викладання української мови (професійного спрямування) для морських ЗВО, адже вона має свою специфіку.

Серед науковців, що приділяють увагу і плідно працюють над розвитком методики дистанційного навчання В. Биков та співавтори [2], А. Заболоцький [5], В. Кухаренко й В. Бондаренко [7], та ін.

Розвитку дистанційного навчання широко сприяє розвиток інформаційних технологій в освіті, ІКТ сьогодні використовуються і в очному навчанні, але в дистанційному вони стали необхідним інструментом сучасної освіти.

Сучасний розвиток засобів інформатизації (комп'ютерних технологій, комунікацій, інших електронних пристроїв), а отже, поява нових технологій обробки, передачі, одержання і збереження інформації відкриває нові можливості для застосування комп'ютерно-інформаційних технологій у навчальному процесі, в тому числі і в навчанні українській мові (за фаховим спрямуванням).

Інформатизація освітнього процесу є одним із важливих шляхів пізнання світу та науки і посідає провідне місце в реформі сучасної освіти. Додаткової актуалізації дистанційне навчання та використання сучасних інформаційних технологій в навчанні набули із поширенням коронавірусу та обмеженням доступу до звичного навчального процесу.

Нові інформаційні технології навчання - це сукупність методології та технології навчання, в основу якої покладено використання комп'ютерних навчальних програм, електронних посібників і підручників, що забезпечують інтерактивний програмно-методичний супровід навчального процесу і є однією з форм реалізації мети та змісту сучасної парадигми гуманізованої освіти [13, с. 232].

Комп'ютерні технології, увібравши в себе елементи різних методик (особистісно-орієнтованого, розвивального, проектного навчання) надають кожному студентові, спираючись на його інтереси, здібності, особисті цінності й досвід, можливість самореалізації в пізнавальній та інших видах діяльності, створюють комфортні умови для самовизначення особистості в інформаційному суспільстві.

Викладачі та студенти освоюють нові програмні продукти, адже читання лекційного матеріалу та практичні заняття переважно відбуваються на відеоконференціях (платформа

Zoom), із залученням за необхідності Viber та навчальної платформи Moodle. Усі студенти працюють над навчальним матеріалом більш самостійно, проте постійно підтримують зворотній зв'язок з викладачем та отримують його допомогу. Під час навчання студенти готують презентації, виконують тренувальні вправи. Як приклад, при розгляді теми «Документація з кадрово-контрактних питань» студенти створювали індивідуальний пакет особових документів і пересилали на електронну пошту на перевірку, з теми «Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні» працювали над створенням термінологічних словників з морської спеціальності та наукових статей.

На сьогодні серед систем навчання виділяють такі типи:

1. Тренувальні – призначені для закріплення знань, умінь і навичок.
2. Когнітивні – орієнтовані на засвоєння понять, які служать для забезпечення організації навчального процесу відповідно до систем програмованого навчання.
3. Проблемного навчання – орієнтовані на навчання, що передбачає реалізацію навчально-пізнавальних задач і принципи непрямого управління навчальним процесом.
4. Імітаційні і моделюючі – які призначені для імітації і моделювання різноманітних процесів, явищ, ситуацій професійної діяльності.
5. Ігрові – навчальні системи, у яких ділова гра використовується як форма і метод для досягнення певних навчальних цілей.
6. Довідниково-інформаційні – бази знань, словники, енциклопедії, інформаційно-пошукові системи тощо [8, с. 84].

Для контролю засвоєння знань та набуття навичок професійного спілкування наразі застосовується он-лайн тестування, яке в реальному часі дає можливість перевірити рівень знань студентів.

Проте на сьогодні використання ІКТ в навчальному процесі ще стикається із колом проблем. Нові потреби у зміні парадигми освіти вимагають і нових змін у статусі викладачів, а відповідно і у його підготовці та перепідготовці. Значну увагу сучасний викладач повинен приділяти підготовчій роботі зі створення навчального середовища, в якому будуть забезпечені навчальні потреби кожного студента. Викладачам доводиться ознайомлюватися з різними комп'ютеризованими засобами, готувати дидактичний матеріал, презентації, завдання або і цілу програму для комп'ютерного тестування і ще багато-багато чого. Проте, на цю підготовчу роботу викладачеві зазвичай не виділяється часу.

Також, вже сьогодні в Інтернет-середовищі створені україномовні словники, спеціалізовані термінологічні словники, сайти із правопису, перекладу, тренажери для майбутніх моряків, викладена у вільний доступ велика кількість науково-навчального матеріалу та інші ресурси, які допомагають майбутнім фахівцям отримувати та вдосконалювати свої професійні знання, в тому числі і з української мови (професійного спрямування).

Висновки. Оновлення змісту курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», посилення уваги до вивчення державної мови у морських ЗВО, практичної спрямованості в навчанні мови як обов'язкової дисципліни, а також визначення багатоаспектних завдань щодо формування професійних мовних компетенцій майбутніх морських спеціалістів сприяють вдосконаленню методики вивчення курсу.

Вивчення української мови (за професійним спрямуванням) з використанням сучасних методів та форм навчання створює для студентів морських ЗВО унікальні можливості: здобути уміння і навички орієнтуватися у сферах професійного усного й писемного мовлення, опанувати особливості мовної системи, специфіку використання різних мовних одиниць залежно від сфери та мети вживання, долучитися до вироблення мовних, мовленнєвих, комунікативних норм професійного спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 342 с.
2. Биков В.Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем. *Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць*. Київ : Атіка, 2005. С. 5-15.
3. Голуб Н. М., Проценко Л. І. Роль комунікативно-ситуативних вправ у формуванні мовної особистості. *Література та культура Полісся*. 2008. Вип. 43. С. 218-223.
4. Жук Ю.О., Соколюк О.М. Характерні ознаки структури комп'ютерно орієнтованого навчального середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць / За ред. В.Ю.Бикова, Ю.О.Жука*. Київ : Атіка, 2005. С. 100-108.
5. Заболоцький А. Ю., Сучасний стан дистанційного навчання у ВНЗ України, *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля*. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2016. № 2 (12), С. 19-23.
6. Костів О., Сколодра-Шепітко О. Методика викладання української мови : Навчально-методичний посібник. Львів : В-во Львівського національного університету ім. І. Франка, 2018. 202 с.
7. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні : монографія. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
8. Лапінський В.В., Шут М.І. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище та вимоги до його організації. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. Вип. 77, Ч. 1. С. 79-85.
9. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі : монографія. Ніжин : В-во «Аспект-Поліграф», 2007. 296 с.
10. Пентилюк М., Нікітіна А., Горошкіна О. Концепція когнітивної методики навчання української мови. *Дивослово*. 2004. № 8. С. 5–9.
11. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів : монографія. Черкаси : Вид-во Вовчок О. Ю., 2006. 328 с.
12. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. 221 с.
13. Сороко Н.В. Реалізація діяльнісного підходу при комп'ютерному навчанні в умовах оновлення мовної освіти в Україні. *Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О.Жука*. Київ : Атіка, 2014. С.232-237.
14. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (case study) та його навчальні можливості. *Глобалізація й Болонський процес: проблеми і технології* : монографія. Київ : МАУП, 2005. С. 173-199.
15. Харченко С. Питання синтаксичної норми на сторінках навчальних видань з української фахової мови початку ХХІ ст. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2012. Вип. 24. С. 157-168.
16. Чубарук О.В., Потапова Ж.В. Впровадження сучасних освітніх технологій у навчальний процес вищого навчального закладу. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : Зб. наук. пр. 2014. Вип. 6. С. 667-676.
17. Ягоднікова В. В. Я Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі : навч.-метод. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 80 с.

REFERENCES

1. Batsevych, F. S. (2004) *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky* [Fundamentals of communicative linguistics]. Kyiv : Akademiia. [in Ukrainian]
2. Bykov, V.Iu. (2005) *Teoretyko-metodolohichni zasady modeliuвання navchalnoho seredovyscha suchasnykh pedahohichnykh system* [Theoretical and methodological principles of modeling the learning environment of modern pedagogical systems]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia: Zb. nauk. prats. Kyiv : Atika.* 5-15. [in Ukrainian]
3. Holub, N. M., Protsenko L. I. (2008) *Rol komunikatyvno-sytuatyvnykh vprav u formuvanni movnoi osobystosti* [The role of communicative-situational exercises in the formation of language personality]. *Literatura ta kultura Polissia. Vyp. 43.* 218-223. [in Ukrainian]
4. Zhuk, Yu.O., Sokoliuk O.M. (2005) *Kharakterni oznaky struktury kompiuterno oriietovanoho navchalnoho seredovyscha* [Characteristic features of the structure of computer-based learning environment]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia: Zb. nauk. prats / Za red.. V.Iu.Bykova, Yu.O.Zhuka.* Kyiv : Atika. 100-108. [in Ukrainian]
5. Zabolotskyi, A. Yu. (2016) *Suchasnyi stan dystantsiinoho navchannia u VNZ Ukrainy* [The current state of distance learning in Ukrainian universities], *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu im. Alfreda Nobelia. Seriiia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky. № 2 (12),* 19-23. [in Ukrainian]
6. Kostiv, O., Skolozdra-Shepitko O. (2018) *Metodyka vykladannia ukrainskoi movy : Navchalno-metodychnyi posibnyk* [Methods of teaching the Ukrainian language]. Lviv : V-vo Lvivskoho natsionalnoho universytetu im. I. Franka. [in Ukrainian]
7. Kukharenko, V.M., Bondarenko V.V. (2020) *Ekstrene dystantsiine navchannia v Ukraini : monohrafiia* [Emergency distance learning in Ukraine]. Kharkiv.: Vyd-vo KP «Miska drukarnia». [in Ukrainian]
8. Lapinskyi, V.V., Shut M.I. (2008) *Kompiuterno-oriietovane navchalne seredovyshe ta vymohy do yoho orhanizatsii* [Computer-based learning environment and requirements for its organization]. *Naukovi zapysky. Seriiia: Pedahohichni nauky. Kirovohrad: RVV KDPU im. V. Vynnychenka. Vyp. 77, Ch. 1.* 79-85. [in Ukrainian]
9. Liubashenko, O. V. (2007) *Linhvodydaktychni stratehii: proektuvannia protsesu navchannia ukrainskoi movy u vyshchii shkoli : monohrafiia* [Linguodidactic strategies: designing the process of teaching the Ukrainian language in higher education]. Nizhyn : V-vo «Aspekt-Polihraf». [in Ukrainian]
10. Pentyliuk, M., Nikitina A., Horoshkina O. (2004) *Kontseptsiiia kohnityvnoi metodyky navchannia ukrainskoi movy* [The concept of cognitive methods of teaching the Ukrainian language]. *Dyvoslovo. № 8.* 5–9. [in Ukrainian]
11. Symonenko, T. V. (2006) *Teoriiia i praktyka formuvannia movnokomunikatyvnoi kompetentsii studentiv filolohichnykh fakultetiv : monohrafiia* [Theory and practice of formation of linguistic and communicative competence of students of philological faculties]. Cherkasy : Vyd-vo Vovchok O. Yu. [in Ukrainian]
12. *Slovyk-dovidnyk z profesiinnoi pedahohiky* (2006) / ed. by A.V. Semenovoi [Dictionary-reference book on professional pedagogy]. Odesa: Palmira. [in Ukrainian]
13. Soroko, N.V. (2014) *Realizatsiia diialnisnoho pidkходу pry kompiuternomu navchanni v umovakh onovlennia movnoi osvity v Ukraini* [Implementation of the activity approach in computer learning in terms of updating language education in Ukraine]. *Zasoby i tekhnolohii yedynoho informatsiinoho osvitnoho prostoru: Zb. nauk. prats / ed. by V.Iu. Bykova, Yu.O.Zhuka.* Kyiv : Atika. 232-237. [in Ukrainian]
14. Surmin, Yu. P. (2005) *Metod analizu sytuatsii (case study) ta yoho navchalni mozhlyvosti* [Method of situation analysis (case study) and its educational opportunities]. *Hlobalizatsiia*

- y Bolonskyi protses: problemy i tekhnolohii : monohrafiia. Kyiv : MAUP. 173-199. [in Ukrainian]
15. Kharchenko, S. (2012) Pytannia syntaksychnoi normy na storinkakh navchalnykh vydan z ukrainskoi fakhovoi movy pochatku XXI st [Questions of syntactic norm on the pages of educational publications on the Ukrainian professional language of the early XXI century]. Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh. Vyp. 24. 157-168. [in Ukrainian]
 16. Chubaruk, O.V., Potapova Zh.V. (2014) Vprovadzhennia suchasnykh osvitnikh tekhnolohii u navchalnyi protses vyshchoho navchalnoho zakladu [Introduction of modern educational technologies in the educational process of higher education]. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy : Zb. nauk. pr. Vyp. 6. 667-676. [in Ukrainian]
 17. Iahodnikova, V. V. (2009) Ya Interaktyvni formy i metody navchannia u vyshchyi shkoli : navch.-metod. posib [Interactive forms and methods of teaching in high school]. Kyiv: DP «Vyd. dim «Personal». [in Ukrainian]

Medvedieva O.Iu., Sokolova A.V.

MODERN METHODS IN THE PROCESS OF TEACHING SEAMEN IN LANGUAGE DISCIPLINES

The notes that the use of modern methods, techniques and forms of teaching in the study of the Ukrainian language (for professional purposes) creates certain opportunities for students of maritime free economic science, namely: acquisition of skills and abilities for orientation in the fields of professional oral and written speech. language system, the specifics of the use of different language units depending on the scope and purpose of use, involvement in the development of language, speech, communicative norms of professional communication. However, emphasis is placed on the fact that the methodology of teaching each subject should be considered as a way of organizing the theoretical and practical activities of participants in the learning process, due to the laws and features of the content of the subject.

The study of the discipline "Ukrainian language (for professional purposes)" by students of maritime free economic education provides for the formation of the following abilities in students: critical thinking of basic methods, concepts, principles, theories in professional activities and training; awareness of the value of civil society and the need for its sustainable development, the rule of law, human rights and freedoms and the citizen of Ukraine; act on the basis of the legislative and regulatory framework of Ukraine and the requirements of relevant standards, including international ones in the field of information security; use the acquired knowledge while learning the state language in order to ensure the effectiveness of professional communication; use professional terminology; communicate on professional topics orally, compile maritime documentation (writing professional texts); use the results of independent search, analysis and synthesis, etc.

The main directions of development of teaching the discipline "Ukrainian language for professional purposes" are highlighted. The author's positions on methodical improvement taking into account modern teaching methods are investigated. Particular attention is paid to the modern development of methodological support for distance learning and the use of ICT technologies in the study of the Ukrainian language (for professional purposes).

Key words: *Ukrainian language, professional orientation, language didactics, teaching methods, distance learning, ICT technologies.*